

VÁROSI POLGÁRMESTERI HIVATAL

✉ 3060 PÁSZTÓ, KÖLCSEY F. U. 35.

☎ (06-32) *460-155 FAX: (06-32) 460-918

Szám: 1-50/2013.

A határozat elfogadása
egyszerű szavazattöbbséget
igényel!

Javaslat

a 2012. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok
ellátásának értékelésére

Készült: Pásztó Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
2013. áprilisi ülésére

Előterjesztést előkészítette: Polgármesteri Hivatal gyermekvédelmi ügyintézője
Gyermekjóléti Szolgálat Vezetője
Családok Átmeneti Otthonának Vezetője

Előterjesztő: Bartus László Intézményirányítási és Szociális Osztály Vezetője
Odlerné Tiszovszki Mária Területi Gondozási Központ Vezetője

Megtárgyalja: Intézményirányítási és Szociális Bizottság

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény /továbbiakban: Gyvt./ 96.§. /6/ bekezdése alapján a Képviselő-testületnek minden évben értékelni kell a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátását. A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló, többször módosított 149/1997.(IX.10.) számú Korm. rendelet /továbbiakban: Rendelet/ 10. számú melléklete előírja a települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményeit.

A Rendelet 10. számú melléklete módosításra került, mely alapján a települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei közül az alábbi pontok kikerültek, így jelen beszámoló ezeket már nem tartalmazza.

I.4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések:

- védelembe vettek száma, a védelembe vétel okai, felülvizsgálatok eredménye,
- ideiglenes hatályú elhelyezések száma, okai, gyámhivatali felülvizsgálat eredménye.

I.5. A gyámhivatal székhelye szerinti önkormányzat által készített átfogó értékelés tartalmazza a jegyzői gyámhatósági intézkedésekre vonatkozó adatokon kívül a városi gyámhivatal hatósági intézkedéseire, feladataira vonatkozó adatokat is.

I. Tájékoztató Pásztó Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 113/2012. /V. 24./ számú határozat végrehajtásáról

Pásztó Város Önkormányzata a 113/2012. /V. 24./ számú határozatában az alábbi feladatokat határozta meg:

1. A gyermekjóléti jelzőrendszer tagjai szervezzék meg 2012. évben a nyári gyermekétkeztetést.
2. Törekedni kell a városban működő szórakozóhelyek gyakoribb ellenőrzésére. Különös tekintettel az alábbi vendéglátó-ipari létesítményekre: Ágasvár söröző (P. Sport út) , Elek söröző, Non Stop kocsmá, Club Miami (Fő út), Palackozott italok boltja /Rákóczi út/
3. Keresni kell annak lehetőségét, hogy az iskolai sportlétesítményeket szorgalmi időn túl is lehessen használni.
4. A jelzőrendszer működésében hatékonyan vegyenek részt a házi gyermekorvosok.

„1.” A gyermekjóléti jelzőrendszer tagjai szervezzék meg 2012. évben a nyári gyermekétkeztetést.

A nyári gyermekétkeztetés 2012-ben megvalósult, melynek keretében 100 gyermek 54 napon át részesült ingyenes étkezésben.

„2. Törekedni kell a városban működő szórakozóhelyek gyakoribb ellenőrzésére. Különös tekintettel az alábbi vendéglátó-ipari létesítményekre: Ágasvár söröző (P. Sport út) , Elek söröző, Non Stop kocsmá, Club Miami (Fő út).”

A gyermekjóléti szolgálat kész ellátni azokat az eseteket, melyek e határozatban megfogalmazott „törekvés” következménye lenne. Sem a rendőrségtől - mint intézkedésre jogosult szervtől, sem a Polgárőroktől, a határozatban foglalt ellenőrzéseken talált gyermekekre vonatkozó jelzés szolgálatunkhoz nem érkezett. Az elmúlt évben olyan megkeresés sem érkezett e szervektől, mely a szolgálatot a – fennálló törvényi keretek közt – ezekbe az ellenőrzésekbe esetlegesen bevonná. Ugyanakkor, az idei tanácskozáson ismét megfogalmazódott ez az igény. A gyermekjóléti szolgálat továbbra is egyetért a határozatban megfogalmazottakkal, és kész az ezzel kapcsolatos feladatokat/eseteket ellátni.

„3. Keresni kell annak lehetőségét, hogy az iskolai sportlétesítményeket szorgalmi időn túl is lehessen használni.”

A létesítmények használata a szünidei időszakban biztosított volt; a szolgálat élt is ezzel a lehetőséggel. A Dél-Nógrádi Vízmű Kft.-hez írt megkeresésünk a kedvezményes strandlátogatás kapcsán válasz nélkül maradt.

„4. A jelzőrendszer működésében hatékonyan vegyenek részt a házi gyermekorvosok.”

A házi gyermekorvosoktól a 2012-es évbe bántalmazott, vagy súlyosan elhanyagolt gyermekről jelzés nem érkezett. Az a szülő, aki ebben érintett lehet, titkolja ezt, és csak súlyos esetben – hatósági intézkedés nyomására – viszi gyermekét orvoshoz. Ilyen, súlyos eset 2012-ben nem volt, és szerencsére a korábbi évekre sem jellemző. Az elhanyagolt – esetleg bántalmazott – gyermekekre előbb felfigyel az iskola, vagy óvoda és jelez a szolgálat felé. A 2012-es évben 6 esetben fordult elő szülői elhanyagolás. A házi gyermekorvosoktól érkezett telefonos jelzések zöme a vizsgálatra bevitt gyermekek testi higiéniájára vonatkozott. Fals igazolást kérő szülőről egy esetben kaptunk jelzést.

II. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira:

A város lakosság száma évről évre folyamatosan csökken. A csökkenés mértéke az elmúlt hét évben az 500 főt is meghaladta.

Míg az összlakosság esetében a csökkenés mértéke 1% alatti, addig a 18 évesek tekintetében 2011-ről 2012-re 1,5%, 2012-ről 2013-ra pedig már 3%-os volt.

Pásztó város 0-18 éves korosztályú lakosságának összetétele 2011. december 31-i adatok alapján:

Kor	Fő
0-3 éves	257
4-6 éves	224
7-14 éves	713
15-18 éves	436
Összesen:	1630

Pásztó város 0-18 éves korosztályú lakosságának összetétele 2012. december 31-i adatok alapján:

Kor	Fő
0-3 éves	260
4-6 éves	216
7-14 éves	685
15-18 éves	421
Összesen:	1582

III. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre /továbbiakban: RGYVK/ való jogosultság állapítható meg:

- Ha a gyermeket egyedülálló szülő gondozza, a gyermek tartós beteg, a gyermek nagykorúvá vált, és a család egy főre jutó jövedelme az öregségi nyugdíjminimum 140 %-át - azaz 2012-ben 39.900 Ft-ot –
- egyéb esetben a 130 %-át - azaz 2012-ben 37.050 Ft-ot – nem haladja meg, feltéve hogy a család vagyonának értéke nem haladja meg a jogszabály által meghatározott értékhatárt.

A jogosultsági összeghatár évek óta nem változott, míg a minimálbér, ha kis mértékben is, de évről évre emelkedett. Ezzel legrosszabbul az egy gyermeket egyedül nevelő szülő járt, mivel ha csak minimálbérrel is rendelkezik már nem jogosult a kedvezményre, mely által számos kedvezménytől esik el.

RGYVK-ra 2012-ben átlagosan 504 gyermek volt jogosult. A jogosultak száma – fent említett ok miatt is – év végéig folyamatosan csökkenő tendenciát mutatott, 2012. december 31-én 483 fő.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság fennállása alatt a gyermek jogosult a Gyvt. 151.§ (5) bekezdés értelmében

- **Gyermekétkeztetés** esetén a bölcsődés, az óvodás, az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek esetén az intézményi térítési díj 100 %-nak kedvezményként való biztosítására. (az étkezés ingyenes igénybevételére)
- Az előzőekben leírtak alá nem tartozó gyermek esetén az **intézményi térítési díj** 50%-nak kedvezményként való biztosítására.
- Tárgyév augusztus és november hónapjában **egyszeri támogatásra**.
- Külön jogszabályban meghatározott **egyéb kedvezmények** igénybe vételére.

RGYVK-hoz kapcsolódó **egyéb támogatások**:

- Évente két alkalommal június és december hónapban **óvodáztatási támogatás** HHH-s, 3 illetve 4 éves korban beíratott, rendszeresen óvodába járó gyermekeknek. Ez a támogatási forma kérelem alapján kerül megállapításra.
- **Nyári gyermekétkeztetés**. Térítésmentesen jogszabály által meghatározott számú gyermekek számára biztosítható.

RGYVK-ban részesülő gyermekek közül 2012. augusztus hónapban 511 gyermek volt jogosult a törvényben előírt **egyszeri pénzbeli támogatásra**, melynek összege gyermekenként 5.800Ft, összesen 2.963.800Ft volt.

2012. novemberében 496 gyermek volt jogosult egyszeri támogatásra, melyet jogszabályváltozásnak köszönhetően már Erzsébet-utalvány formájában kaptak meg a jogosultak. Az összeg nem változott 5800Ft/jogosult, így összesen 2.876.800Ft támogatást kaptak.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek közül – akik a jogszabályi feltételeknek megfeleltek – 2012. júniusában 8 fő gyermek, összesen 80.000,-Ft összegben, míg decemberben 12 fő gyermek, összesen 190.000,-Ft összegben részesült **óvodáztatási támogatásban**.

A **nyári gyermekétkeztetés** önkormányzati önerő nélküli igénylésének szabályai 2011-es évhez képest 2012-ben pozitívan változott.

A 23/2012. (IV. 18.) NEFMI rendelet alapján Pásztó Város Önkormányzata a rászoruló gyermekek legfeljebb 25%-a után önerő nélkül is igényelhetett támogatást. Az igénylés időpontjában 445 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú volt, ezért, hogy biztosan 25% alatt maradjunk 100 fő részére igényeltünk támogatást. Pályázatunk 100%-os támogatásban részesült.

A rászoruló gyermekek közül az általános iskolás korú gyermekek támogatását részesítettük előnyben, mivel óvoda nyáron is van, így az RGYVK-ban részesülő gyermekek ezen időszakban is ingyenesen ebédelnek.

Pásztó Város Önkormányzata Általános Iskolájával, valamint a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal közösen összeállítottuk a támogatásban részesíteni kívánt

gyermek listáját, valamint előzetes árajánlat kérését követően szerződést kötöttünk a Pásztói Margit Kórházzal az étkeztetés biztosítására.

A kiválasztott – és megállapodást kötött - rászorulókból nem mindenki vette igénybe mindvégig az ellátást. Voltak, akik „elfelejtettek” elmenni az ételért, volt, ahol a gyermekek nyaralni mentek, volt, aki jelezte, hogy nincs szüksége az ellátásra. Az étkeztetési időszak mindvégig folyamatos kapcsolattartást igényelt az ételt kiosztó és készítő intézménnyel, és a családokkal. Az át nem vett adagok átvételére más – a pályázati előírásoknak megfelelő – gyermekeket ajánlottunk. A turnus alatt 20 gyermek (12 család) cserélődött. Kidobott étel nem volt.

A pályázat eredményeként 2012. június 18. – 2012. augusztus 31. közötti időszakban /54 munkanap/ naponta 100 gyermek részesült ingyenes étkezésben. A pályázattal elnyert támogatás összege 2.376.000,-Ft volt.

A **gyermekétkeztetést** az oktatási intézmények (iskola, óvoda) bonyolították. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül 2012-ben óvodás korú 81 gyermek, míg általános iskolás korú 198 gyermek volt.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban 151 fő részesült, összesen 257 esetben. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra fordított összeg 2012. évben 1.299.793 Ft.

Természetbeni juttatásként adott támogatás, térítési díj hátralékok rendezése, rászorult családoknak élelmiszersomag, illetve az igen hosszú télre tekintettel tűzifa formájában valósult meg.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, óvodáztatási támogatás és rendkívüli gyermekvédelmi támogatás iránt benyújtott kérelem 2012-ben nem került elutasításra.

IV. Beszámoló a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálatok 2012. évi szakmai tevékenységéről

Jelen beszámoló tartalma a Gyvt.96.§.(6) előirtak szerint, a 2013.03.05-én tartott gyermekvédelmi jelzőrendszeres tanácskozáson a résztvevők által ismertetett, és a Pásztói Gyermekjóléti Szolgálat KSH felé továbbított adatok felhasználásával készült.

Pásztó város gyermekkorú lakosságának korcsoportos megoszlása (Demográfiai mutatók)

Pásztó város teljes lakossága					9454 fő
0-3 évesek száma	3-6 évesek száma	6-14 évesek száma	14-18 évesek száma	Összesen	
260	216	685	421	1582 fő	
Ebből rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesült 2012 évben:					
61	82	202	104	449 fő	

Közoktatási intézményekbe beíratott, pásztói gyermekek száma:

Intézmény neve	Gyermekek száma		- ebből hátrányos helyzetű: hh /hhh*	
Pásztó Város Önkormányzatának Óvodája	221		88 / 20	
Magyar Szentek Római Katolikus Óvoda	19		6 / 0	
Pásztói Gyp.-i Módszertani Iskola és Gyermekotthon	5		4 / 4	
	alsó	felső	alsó	felső
Pásztó Város Önkormányzatának Általános Iskolája	400	451	200 /41	193 /37
- ebből a Dózsa Tagintézménybe jár:	189	221	108 /22	114 /24
- ebből a Gárdonyi Tagintézménybe jár:	211	230	92 /19	79 /13
Mikszáth Kálmán Gimnázium (461 t.össz.)	189		60 / 0	
Pásztó területén kívüli, szakképző- és szakközép iskolákba járó tanulók száma	220		90/24	

A fenti táblázat felső sorai a településen működő oktatási intézményekbe járó gyermekek számát mutatja meg. A fenti adatok az intézmények gyermek és ifjúsági felelőseitől származnak. Kérésünkre a számokban nem jelennek meg a Pásztóra más településről bejáró tanulók. A településen kívülre ingázó, vagy - csekély arányban kollégista - diákok számát a tabella utolsó sora jeleníti meg.

Ők a leginkább veszélyeztetett csoport! Az utolsó oszlopban azon gyermekek száma szerepel, akik az intézmény nyilvántartása szerint hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetűek.

* „HH” = Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akiknek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította. (A család 1 főre eső jövedelme 37'050 Ft/hó, egyedülálló szülő esetén 39'900 Ft/hó alatt van)

„HHH” = E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

Beszámoló a gyermekjóléti szolgáltatás 2012. évi működéséről**1. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja**

A Pásztói Gyermekjóléti Szolgálat a Pásztói Többcélú Társulás keretében, a Területi Gondozási Központ önálló szakmai egységként működött 2012-ben. A szolgáltatással összefüggő feladatokat a település illetékességi területén, 1 fő teljes, két fő fél-félállásban végezte el, heti 40+20+20 munkaórában. A szolgálat a családsegítő szolgálattal egy épületszárnyban, külön irodahelyiségben – más helyiségeket a családsegítéssel megosztva – működik Pásztó Csillag tér 16 szám alatt 1998 óta. A munkavégzéshez szükséges tárgyi, és technikai helyiségek biztosítottak.

2. A gyermekjóléti szolgáltatás szakmai tevékenységének 2012-es adatai

A gyermekjóléti és a családsegítő szolgáltatás működését két különálló, az 1997. évi XXXI. Gyermekvédelmi, és az 1993-as III. Szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló

törvény, és azok rendelkezései szabályozzák. A valóságban minden család emberi kapcsolatok összetett, állandóan változásban levő hálójára, melynek központi eleme a gyermek. A család működésében jelentkező problémák nagy része az ő problémáin keresztül mutatkozik meg.

A segítő munka fontos eleme, hogy feltárjuk a segítségkérés tényleges okát, és azok összetett eredőit. El kell különítenünk, hogy mely – gyermeket érintő - esetek tartoznak a gyermekjóléti, melyek inkább a családsegítés körébe.

A gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenységét – a segítő munka ott alkalmazott fontosabb eszközeit, azok halmozódását – az abban érintett gyermekek számát - az alábbi táblázat mutatja be:

Szakmai tevékenység	Azok halmozott száma	Érintett gyermekek száma
Segítő beszélgetés	140	60
Hivatalos ügyekben való közreműködés	112	30
Információnyújtás	85	19
Adományozás	60	20
Családlátogatás	78	60
Szakmaközi megbeszélés (mb. jelzőrendszeri tagokkal)	38	-
Konfliktuskezelés	26	15
Esetkonferencia (Esethez kötődő mb. jelzőrendszeri tagokkal)	21	15
Közvetítés más szolgáltatásba	18	18

3. Gyermekjóléti szolgáltatásban részesülők száma

Gondozási forma	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	Összes fő / é.család
Önkéntesen igénybe vett alapellátás	1	3	6	20	30 /22
Védelembe vett – kötelezett együttműködés	2	1	10	13	26 /17
Szakellátásból kikerült utógondozott				3	3 /3
Átmeneti nevelésbe vett, családjából kiemelt			1		1 /1
Egyszeri esetkezelés, tanácsadás		3	4	14	21 /21

A gyermekjóléti szolgálat 81 gyermekkel, azaz 64 érintett családdal került segítő kapcsolatba az elmúlt évben.

Önkéntes megállapodáson alapuló ellátás keretein belül 30, kötelezettként (jegyzői hatáskörben védelembe vettként) 26 gyermeket láttunk el a 2012-es évben. Ideiglenes hatályú elhelyezésre (családból történő kiemelésre) 1 gyermek esetében került sor.

4. A gyermekek veszélyeztetettségének okai

Az alábbi táblázat a gyermekjóléti szolgálat által feltárt problémák halmozódását, és az abban elsődlegesen érintett gyermekek számát mutatja be.

Megnevezés	Kezelt problémák halmozott száma	Érintett gy. száma
1. intézménybe való beilleszkedési nehézség	36	31
2. Gyermeknevelési probléma	25	21
3. Szülők vagy a család életvitele	40	12
4. Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.)	20	4
5. Családi konfliktus	9	4
6. Szülői elhanyagolás	13	6
7. Magatartászavar, teljesítményzavar	15	2
8. Szenvedélybetegségek	7	1

A táblázat első sorában megjelenített, intézménybe való beilleszkedési nehézséggel küszködő gyermekek elsődleges tüneti reakciója az iskolakerülés. Ebben leginkább érintett a 14-18 éves, pubertás korosztály. A településen kívül járó, ingázó – szakközép- és szakképző iskolába járó tanulók. Az legjobban veszélyeztetett korosztály életkori sajátosságain túl, e probléma háttérében sokszor a nem átgondolt szak- és pályaválasztás áll. Jól lehet, hogy maga szakképzés jelen rendszere is kritika alá vonható, ahogyan az általános és a szakiskolát áthidaló pályaválasztás is. Ez magából a rendszerből fakadó veszélyeztetettség. De e rendszerabúzuson túl mindig szerepet kap az elégtelen szülői figyelem, a nem megfelelő nevelési attitűd, a gyermek és a szülők irreális elvárásai.

A szigorodó törvényi szabályozások miatt a 2012-es évben a 14-18 éves korosztályból került ki a legtöbb védelem alá vont gyermek. A tárgyalt év szeptemberétől - a további tv.-i szigorodás okán - az iskolakerülők száma ugyan folyamatosan csökken, de most - 2013 márciusában - már jelentkeznek annak jelei, hogy a probléma nem oldódott meg, csak átalakult. A szolgáltatásainkra rászoruló családok jövedelmének nagy része szociális ellátás. Egy 16 éves családtag alapvető igényei (Pl.: ruházkodás, ételmezés, személyes tárgyak költségei) messze meghaladják e családok anyagi lehetőségeit. A gyermek befolyásolt igényeiről nem is beszélve! Az 50 tanórát meghaladó igazolatlan hiányzás miatt „szüneteltetett”, azaz megvont gyermek utáni ellátás hiánya csak tovább növeli a család és a benne élő gyermekek szociális hátrányait; olyan problémákat erősít és halmoz tovább, mint amit a fenti táblázat a továbbiakban prezentál.

Sok szülő fordul a szolgálatunkhoz azzal, hogy „nem bír a gyermekével”, mert az szófogadatlan, sőt: szembefordul vele. Jellemzően a kamaszkorba lépett gyermekek szülei ezek, akik korábban már kérték, vagy akkor kérik gyermekül alapellátáson belüli gondozását. Az általuk hozott elsődleges probléma eredője sokszor maga a szülő. Nehéz megélnie e kudarcot, de ugyanakkor nagy lépés az, hogy felismeri ezt, és segítséget kér! A gondozási folyamat ezekben az esetekben egyéni, segítő beszélgetéssel indul. Fel kell ismernünk, és a szülővel a gondozási folyamat során tudatosítanunk azt, hogy a „nevelési” problémája mögött

milyen okok állnak valójában. A szülőkkel, gyermekekkel való találkozások több, a családokat érintő de a szolgáltatás kereteit túllépő problémára is rámutatott:

Azoknak a szülőknek, akiknek szakirányú segítségre lenne szüksége, körülményes és nehezen elérhető a településen működő nevelési tanácsadó szolgáltatás. Különösen nehéz ez az a sajátos nevelési igényű gyermekek szüleinek: Az ott meghozandó bizottsági döntés meghozatala soká tart, és az nem mindig egyezik a gyermeket tanító pedagógusok és a szülők véleményével. Az időhúzás, a rossz döntés elszenvedője mindig a gyermek.

A családban élő gyermekek nevelése szinte mindig az anyára hárul.

A szülők próbálnak több jövedelmet teremteni, nincs egymásra idejük – a gyermek nevelésének felelőségét az intézményrendszerre hagyják, vagy szélsőséges esetben - a dologtalanság kényszerétől sújtva - a velük élő gyermekeket ki- és felhasználják.

A nagyvárosokat követve településükön is egyre inkább teret nyer a hagyományos (apa – anya - gyermekek) vérségi családot felváltó, úgynevezett „Mozaik” családforma*.

* A szakirodalmi definíció szerint a Mozaik-család az a (házas vagy együttélő) család, amelyben legalább az egyik felnőttnek van egy (vagy több) gyermeke egy korábbi párkapcsolatból.

Speciális jellemzőjük, melyekben eltér ez a családforma a hagyományostól: Nincs minden családtag között vérségi kapcsolat; A házaspár és a szülőpár (legalább a gyerekek egy részénél) nem azonos; A szülő-gyermek kapcsolat megelőzi a párkapcsolatot, s a családnak viszonylag fiatal a közös története; Kevésbé egyértelmű a családtagok számára, hogy ki tartozik a családba (pl. a férj számára a saját, ex-feleségénél élő gyermeke is családtag, míg a feleség számára nem); A családtagok egy része a korábbi kapcsolat megromlása miatt már átesett egy családi krízisen (pl. váláson) A mozaikcsaládban nevelkedő gyermekek idejük jelentős idejét tölthetik a másik vér szerinti szülőnél, ilyenkor a család határai elmosódnak. Ha egy gyermek szülei elváltak vagy más okból külön élnek, és ezt követően időben megosztva nevelik tovább, azt közös szülői felügyeletnek nevezzük. A mozaikcsalád és közös szülői felügyelet nem egymást kizáró családformák.

Ez a családforma, ha jól működik, a benne élő gyermek számára jobb, mint egy addikt apát, elhanyagoló anyát magába foglaló, állandó feszültségben élő, széthulló közösség.

A fenti megállapítások elhangzottak a 2013. 03. 05.-én tartott Gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok tanácskozásán is.

5. A jelzőrendszer működtetésének tapasztalatai

2013. március 5-én a Pásztói Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat által szervezett tanácskozáson megjelentek a település oktatási intézményeinek gyermek- és ifjúságvédelmi felelősei. A meghívottak közt képviselte magát a Védőnői Szolgálat, az újonnan létrejött Pásztói Járási Hivatal – Járási Gyámhivatal, a Pásztói Önkormányzat Szociális Osztálya. (Az általuk elmondott adatokat jelen beszámoló 1 fejezetében felhasználtam.) valamint a Területi Gondozási Központ és Családok Átmeneti Otthonának vezetője. A résztvevők tájékoztatták egymást a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységeikről, a település családokat érintő problémáiról, a szociális szolgáltatásokat érintő változásokról.

A szolgálathoz beérkezett jelzések száma tárgy évben 211 írásbeli jelzés volt.

Jelzőrendszeri tag	Küldött jelzések
Önkormányzat, jegyző, gyámhivatal	105
Közoktatási intézmények	70
Átmeneti gondozást biztosítók	15
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	6
Rendőrség	5
Védőnői sz. - házi orvosok	4
Pártfogó felügyelet	4
Ügyészség, bíróság	2

A tanácskozáson egyeztettük a jelzőrendszerbeli problémákat: A településen kívüli szakiskolák jelzései – a tv.i szabályozással be nem tartva – 50 órát túlhaladott iskolai mulasztás esetén sem érkeznek meg mindig. A késve, vagy meg sem érkezett jelzés esetén a családot nem tudjuk tájékoztatni a tanügyi rendelkezés megszegésének következményeiről, a támogatás esetleges megszüntetéséről. A iskoláztatási támogatás megvonása után a gyermek még kevésbé motivált a napi iskolába járásra.

Előfordul, hogy a magántanulói státuszú gyerekekről csak utólag, informális úton értesülünk. Az iskoláztatási támogatás a nagykorúság betöltése után is járhat akkor is, ha gyermek gyakorlatilag szülő által támogatva ugyanúgy iskolát kerül. Ezekben az esetekben olyan „megszerzett” orvosi igazolás áll a háttérben, ami a gyermeket a mindennapi iskolába járás alól valamely egészségi okkal felmenti. Egy olyan esetről tudunk, melyben helyi gyermekorvost környékezték meg igazolásért a szülők. (Az esetben érintett két gyermek azóta is iskolába járó, hatósági védelmük két hónapja szűnt meg.)

A törvény csak a szülő által kért, és az iskola igazgatójához benyújtott státuszkérelem elbírálása során írja elő a szolgálat tájékoztatását és véleményének megkérését. (A magántanuló státusz megadásáról utóbb az oktatási intézmény vezetője dönt.) A szülő és az iskola jelzése nyomán vélemény megkérésére a 2012-es évben 11 esetben került sor. A gyermekjóléti szolgálat 7 esetben nem tett ellenvetést a szülői kérésre, a családnál tett látogatások és az iskolával folytatott eszmegbeszélés után. Az általunk nem támogatott kérelmekben 4 érintett gyermek most is napi iskolába járó - családjukkal és iskolájukkal való kapcsolattartásunk folyamatos. Alapellátásban gondozzuk azt a további 4 gyermeket is (3 család), akik szülei a magántanulói kérelemmel közvetlenül a szolgálathoz fordultak, de meggyőzésünkre utóbb elálltak ettől.

A tanácskozáson résztvevők áttekintették az önkormányzat gyermekvédelmet érintő 2011-es határozatait, és értékelték azok végrehajtását. További, a területre vonatkozó javaslatainkat közösen fogalmaztuk meg.

6. Működéssel kapcsolatos további javaslatok

- Tapasztaljuk a lakosság elszegényedését, a széthulló családokat. Tapasztaljuk, hogy a családok zöme nem tudja támogatni a már felnőtt korú gyermekeit, akik önálló életet kezdenének. Sokan a nyugdíjuktól próbálnak eltartani a velük egy háztartásban élő gyermeket és unokát. A banki hitelek miatt kitettek hulláma még nem érte el Pásztót, de rövidesen beláthatatlan szociális problémát okozhat. A családok átmeneti otthonának léte olyan eredmény, amire méltán lehet büszke a település, - de a problémát sajnos nem oldja meg. Ezért szükség lenne **olyan szociális bérlakások építésére, vagy létesítésére, ahol a rászoruló családok - intézmény független - elhelyezést nyerhetnek. Ennek jelenleg pénzügyi feltételei nem állnak rendelkezésre.**

- Tapasztaljuk, hogy a jobb lehetőségek reményében családok költöznek Pásztóra, az itt élő rokonaikhoz. Sokszor már túlszűfolt, pár négyzetméteres, közös lakásba. Családokat helyeztünk már el olyan albérletekből is, melyekben a legalapvetőbb emberi szükségletek sem voltak biztosítva. Arra is volt példa, hogy a tulajdonos nem is tudott a bérlőről, vagy legalább is így tett. Informálódtunk már nem egy olyan esettel, amikor a befogadó család pénzt kért és kapott a befogadásért, azzal a céllal, hogy a beköltöző pásztói lakosként jogosultságot szerezzen az itteni támogató ellátásokra.

Szükséges az ilyen esetek figyelemmel kísérése. A bérleményt kiadónak legyen felelőssége a bérleménybe költözőkért!

- Tapasztaljuk, hogy az iskolák és a városvezetés részéről mindig megfogalmazódik az éjszakai szórakozó helyek ellenőrzésének-, az ott tartózkodó gyermekkorúak családi háttere vizsgálatának az igénye, valamint az az igény, hogy a település szórakozóhelyein leittasodott, és a hajnali órákban kukát döntögető fiatalok ellen tenni kell valamit. A szolgálat az elmúlt években egyetlen egy jelzést nem kapott olyan gyermekről, aki az éjszakában felügyelet nélkül, netán befolyásoltág alatt önmagát veszélyeztette volna.

A szolgálatnak valóban feladata a településen élő veszélyeztetett gyermekek felderítése, és segítése, és ezt a feladatát a törvényi keretek közt el is látja. Nem csak a területen dolgozókat, hanem minden jóérezésű polgárt felháborít az a szülő magatartás, ami ezek mögött a csellengő gyerekek mögött van! Szakmai szempontból indokolt lenne e gyermekek családi hátterének vizsgálata. De a családgondozó, vagy a pedagógus nem gyanúsíthat, és nem kérhet személyigazolványt az éjszakában.

Ezért **javasoljuk, hogy az önkormányzat vizsgálja meg egy olyan határozat meghozatalának lehetőségét, mely megtiltja és szankcionálja (Akár védelembe vételre irányuló javaslattal is!) a felügyelet nélküli gyermekkorúak 22 órán túl történő szórakozóhelybeli, vagy akár utcai tartózkodását.** A határozat esetleges

meghozatala előtt javasoljuk, a határozat tartalmának előzetes, a társszervekkel, és hatóságokkal való közös egyeztetését.

V. Beszámoló a családsegítés 2012. évi működéséről

1. A szolgáltatás célja

A családsegítő szolgálat szociális alapszolgáltatást nyújt, mely a családsegítés keretében a településen élők szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése céljából nyújt általános és speciális szolgáltatásokat.

2. Az ellátottak köre

Pásztó város területén élő a családsegítő szolgálatot önkéntesen felkereső, a jelzőrendszer által küldött vagy együttműködésre kötelezett, szociális problémák miatt veszélyeztetett és/vagy krízishelyzetben lévő személyeknek, családoknak nyújt szociális alapszolgáltatást.

3. Szolgáltatásaink

Családsegítő szolgálatunk klienseink számára:

- Szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást nyújt.
- Tájékoztatást nyújt a szociális, a családtámogatási és a társadalombiztosítási ellátások formáiról, az ellátáshoz való hozzájutás módjáról.
- A családgondozással elősegíti a családban jelentkező krízis, működési zavarok, illetve konfliktusok megoldását.
- Szolgáltatásokat szervez és közvetít az egyén és család számára.
- A családon belüli kapcsolaterősítést segítő programokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat szervez. (konfliktuskezelés, közvetítés).
- Ellátja a rendszeres szociális segélyezett személyek esetében az együttműködési kötelezettségből fakadó feladatokat.
- Adományok gyűjtését és közvetítését végzi.

4. A családsegítés folyamata

A családsegítés a személyes gondoskodást végző és a szolgáltatást igénybe vevő személy együttes munkafolyamata, melynek tartalma és menete írásbeli együttműködési megállapodásban kerül rögzítésre, amennyiben a szakmai tevékenység az első interjú (kapcsolatfelvétel) során tett intézkedéssel nem zárható le.

A megállapodásban rögzítjük a szolgáltatást igénylő problémáit, az elérendő cél érdekében megvalósítandó feladatokat, az együttműködés módját, a problémamegoldásba bevont szolgáltatókat, a segítő és ügyfele találkozásainak rendszerességét, a segítő folyamat várható eredményét és a lezárás időpontját.

A családsegítés a szolgáltatást igénybe vevő személy otthonában, családi környezetében tett látogatások illetve a családsegítő szolgálatnál folytatott segítő beszélgetés útján valósul meg. Az eset felelőse, azaz az ügyfél családgondozója a problémamegoldás folyamatában figyelemmel kíséri, hogy kliense a problémája kezeléséhez igénybe vette-e az elérhető szolgáltatásokat, valamint tevékenysége során együttműködésre törekszik más szociális és egyéb szolgáltatókkal.

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes, az ügyfél együttműködésén alapuló. A kapcsolatfelvétel történhet a kliens részéről történő önálló megkereséssel, vagy jelzőrendszeri tájékoztatás alapján (pl.: nevelési-oktatási intézmények, polgármesteri hivatal, háziorvosok, védőnői szolgálat, rendőrség, pártfogó felügyelői szolgálat).

Az igénybevétel önkéntes jellege alapvetően meghatározza a szolgáltatást, annak kimenetelét. Az ügyfél aktív szerepvállalására épülő munkafolyamat együttműködés hiányában konstruktív irányban haladni nem tud, a probléma feloldása kizárólag mindkét fél részéről komoly erőfeszítések mellett tud megvalósulni.

Az ehhez nélkülözhetetlen motiváció fenntartásában a családgondozón kívül rendkívül nagy szerepe van a családon belüli támogató személyeknek, valamint külső támaszrendszernek /szolgáltatók, intézményrendszer/. A segítségnyújtás sikertelenségét sok esetben a támogató erőforrások hiánya okozza.

2012-ben a szolgáltatást igénybe vevők száma gazdasági aktivitásuk szerint

	Gazdasági aktivitás	Fő
1.	Aktív kereső	42
2.	Álláskereső munkanélküli	36
3.	Inaktív	171
4.	ebből nyugdíjas	29
5.	ebből eltartott	65
	Összesen	249

A szolgáltatást igénybe vevők száma a legmagasabb iskolai végzettség szerint

	Iskolai végzettség	Fő
1.	Tanköteles kornál fiatalabb	9
2.	Általános iskola nyolc osztályánál kevesebb	71
3.	Általános iskola nyolc osztálya	92
4.	Általános iskola tíz osztálya	6
5.	Befejezett szakmunkásképző iskola, szakiskola	53
6.	Befejezett szakközépiskola	13
7.	Befejezett gimnázium	3
8.	Felsőfokú iskola	2
9.	Összes igénybevevő	249

Jellemzően szolgálatunkhoz, az alacsony iskolai végzettségű kliensek fordulnak, hiszen ők azok, akiknek önérvényesítő képességük rendkívül alacsony.

Állandó ügyfeleink:

- Alacsony jövedelmű személyek, családok
- Iskolából kimaradó fiatalok, alkalmi munkából élők
- Munkanélkülivé válók
- Alkohol és egyéb szenvedélybetegségben élők
- Aktív korú, rendszeres szociális segélyben részesülő személyek,
- Személyes segítő kapcsolatot igénylő személyek

Ügyfélforgalom: 329

A problémák típus szerinti megoszlása (nem halmozott adat)

	A probléma típusa	Esetek száma
01	Életviteli	12
02	Családi-kapcsolati	7
03	Lelki -mentális	10
04	Családon belüli bántalmazás	–
05	Gyermeknevelési	9
05	Anyagi	42
06	Foglalkoztatással kapcsolatos	57
07	Egészségkárosodás következménye	1
08	Ügyintézéshez segítségkérés	20
09	Információkérés	2
10	Egyéb	0
	Összesen:	136

A fogadott ügyfelek hozott problémátípusai közül már jó néhány éve változatlan emelkedő tendenciaként a

- foglalkoztatással kapcsolatos problémák,
- anyagi problémák
- ügyintézési gondok
- lelki, mentális diszfunkciók, és az ezzel összefüggő életvezetési problémék

Foglalkoztatással kapcsolatos problémák,

A segítségnyújtás ilyen iránya markáns meghatározója a mindennapi munkavégzésnek. A településen élő lakosságot érintő probléma közül a legnagyobb a munkanélküliség. Legnagyobb hátrányban azok a családok vannak, ahol megnehezíti az elhelyezkedést az alacsony iskolai végzettség és szakképzetlenségük hiánya. Így ezen családok többsége csak a segélyekből és a gyermekek után járó ellátásokból él.

Jelenleg, a klasszikus családsegítő szolgáltatáson túl 62 fő szociális segélyezett kliensnek van együttműködési kötelezettsége a családsegítő szolgálattal.

/Szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 37. (1) bekezdés b) pontja értelmében az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki a rá irányadó nyugdíjkorhatár öt éven belül betölti rendszeres szociális segélyre jogosult./

Ezek az emberek, még nyugdíjra nem jogosultak, de elhelyezkedésük gyakorlatilag lehetetlen. A munkánk az izoláció megakadályozására, szinten- tartásra, illetve az anyagi krízis megakadályozására irányul legtöbbször.

Anyagi problémákkal kapcsolatos ügyintézés

A tavalyi év tapasztalataihoz hasonlóan a lakosság eladósodása változatlanul emelkedik. A közüzemi díjhátralékok felhalmozódása a jellemző (víz, gáz szemétszállítás villanyszámla elmaradások), valamint a bank hitelek törlesztésének problematikájával is egyre gyakrabban találkozunk. A mélyszegénység egyre szélesebb körben való megjelenése erősödni látszik.

A létfenntartáshoz kapcsolódó kiadások, valamint közüzemi díjak rendezésének elmaradásaiból begyűröző adósságsapda kilátástalan helyzetet jelent a családoknak. A reményvesztett ügyfél már csak az utolsó pillanatban keresi fel szolgálatunkat, amikor a közszolgáltatók felé részletfizetési kérelmek írásában, valamint életvezetési tanácsadásban tudunk segíteni.

Ügyintézéshez való segítségkérés, információnyújtás

Jellemzően a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról, jogosultsági feltételekről kérnek információt ügyfeleink. Ezen túlmenően segítséget nyújtunk okiratok pótlásában, szakellátással való kapcsolatfelvételben is.

Lelki- mentális diszfunkciók, életviteli problémák

Ide leginkább a pszichiátriai, illetve szenvedélybetegségek okozta problémák sorolhatók, ami a környezettel való állandó ütközésekben, a társadalmi normák megszegésében, konfliktusokban nyilvánul meg, valamint a család normál működésében okoz súlyos problémákat.

Az összetett problémahelyzet speciális jellegéből adódóan a szolgálat részéről történő segítségnyújtás ki kell egészüljön szakellátás, család és egyéb támogató környezet igénybevételével; de a speciális segítséget igénylő ember belső motivációja nélkül eredmény nem érhető el.

Jellemzően életvezetési problémák az egyedül élő embereknél vannak, akiknek nincs, vagy elfordult tőlük a családjuk, és egészségi állapotuk, szenvedélybetegségük, pszichiátriai betegségük miatt munkát végezni nem képesek. Jövedelmük legtöbbször a 25.650,- Ft szociális segély. Ezeknek az embereknek nehéz kiutat, jövőképet mutatni.

2012-ben 7 esetben fordult elő, hogy klienseink krízisbe kerültek, mely azonnali intézkedést tett szükségessé.

Városunkban minden évben növekszik azoknak a száma, akik életvezetési és mentális problémák miatt lakhatási krízisbe kerülnek. Jelenleg 8-12 fő lakhatása nem megoldott

hosszú távra, és még többen vannak azok, akiknek van ugyan fedél a fejük fölött, de fűteni nem tudják.

A hajléktalanszállók télen maximálisan telve vannak, ráadásul a hajléktalan klienseink többsége elutasítja a hajléktalanszállót, inkább tölti napjait Pásztó közterületein.

Életvitelük miatt idősotthonban nem lehet elhelyezni ezeket az embereket, a szociális otthonokba való beköltözést - ahol a pszichiátriai betegséget ill. az alkoholfüggést kezelni lehetne (pl. Ludányhalászi, Bercel) - kategorikusan elutasítják. Vannak klienseink, akik önálló életvezetésre már nem képesek, ők nagyon erős, állandó – szinte mindennapi – segítséget igényelnek. Ez a munka a segítőre nagy terhet ró. Élelmet, ruházatot, tisztálkodási lehetőséget próbálunk biztosítani számukra.

A krízishelyzetbe került klienseink alap problémája egészségi probléma (dependencia, pszichiátriai betegségek), ezek megoldását az egészségügy aktív szerepvállalása nélkül a szociális ellátórendszer nem képes megtenni.

Sajnos mindannyian tapasztaljuk, hogy megszorításokkal teli, elszegényedő világában élünk. Vannak klienseink, akiknek problémái - lakhatási, életvezetési, mentális - évek óta elhúzódnak, alig változnak vagy megoldatlanok. Egyre több, és egyre súlyosabbak a problémák.

A segítő munka sajátosságát az adja, hogy sok esetben a felszínen megjelenő probléma, csupán a "jéghegy csúcsa", az évek során kialakuló problémahalmaz mögött destruálódott személyiség, inadekvátan működő érték-, és normarendszer húzódik.

Szomorú emberi sorsokkal találkozunk, sokszor emberhez méltatlan körülményekkel, élethelyzetekkel és emberhez méltatlan viselkedésekkel.

Segítségnyújtásaink határai végesek. Sok esetben a problémákra nehéz a szociális munka eszközeivel megoldást találni.

VI. Beszámoló a Családok Átmeneti Otthona 2012. évi működéséről

Az intézmény 2011. június 30-ig gyermekek átmeneti otthonaként működött, 2011. július 1-től családok átmeneti otthonává alakult át. A családok átmeneti otthona megszakítás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, amely a gyermekjóléti alapellátás keretében a gyermek és szülője, illetve a várandós anya számára alaptevékenységként biztosítja a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatóságról szóló 1997. évi XXXI. Törvény 51. §-ának (3) bekezdése szerinti átmeneti gondozást.

Engedélyezett férőhelyek száma: 20 fő. Az intézmény ideiglenes működési engedéllyel rendelkezik 2014. év június 30. napjáig.

Az intézmény fenntartója: Pásztó Kistérség Többcélú Társulása

Az intézmény működtetője: Területi Gondozási Központ

3060 Pásztó, Sport út 4 – 6.

A családok átmeneti otthona feladatait a TGK keretein belül, önálló szervezeti egységként, szakmai vezető irányításával végzi.

A családok átmeneti otthonában nyújtott segítség célja, hogy az ideiglenesen lakhatási gondokkal küzdő családok számára lehetőséget biztosítson a család egységének megtartására, és a szociális munka eszközeivel támogassa a családot önálló életvitelük megtartásában vagy annak visszaállításában. A szakmai program részletesen fogalmazza meg az átmeneti otthon szakmai tevékenységi körét.

A családok átmeneti otthona az otthonba történő befogadásról haladéktalanul értesíti a gyermek és a szülő lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálatot; ha a szülő kiskorú, törvényes képviselőjét, valamint gyermeke törvényes képviselőjét is.

Az egyes családok elhelyezésére külön lakószobát kell biztosítani. A szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gyermekük születéséig közös lakószobában is elhelyezhetők.

A családok átmeneti otthonában biztosítani kell az éjszakai és nappali tartózkodásra, a személyi tisztálkodásra, az étkezésre, közösségi együttlétre szolgáló helyiségeket.

A szülő munkavégzése vagy egyéb indokolt távolléte, illetve akadályoztatása esetén a családok átmeneti otthona segítséget nyújt a szülőnek gyermeke ellátásához, gondozásához, illetve segíti a szülőt a gyermekének megfelelő napközbeni ellátáshoz való hozzájutásban.

A családok átmeneti otthona ezek mellett pszichológiai, jogi, szociális és mentálhigiénés segítséget nyújt, különösen a fiatal szülő, a családi krízis következtében, illetve bántalmazás, fenyegetés miatt védelmet kereső szülő és gyermek, a szociális krízis miatt bekerülő családok számára.

A családok átmeneti otthona olyan intézmény, amely krízishelyzetben a család elhelyezésével megelőzi a gyermek családból való kiemelését. A családok átmeneti otthonában nyújtott segítség célja, hogy az ideiglenesen lakhatási gondokkal küzdő családok számára lehetőséget biztosítson a család egységének megtartására, és a szociális munka eszközeivel támogassa a családot önálló életvitelük megtartásában vagy annak visszaállításában. E cél érdekében a gondozását, nevelését, ellátását végző személyek kötelesek egymással, valamint mindazon intézményekkel együttműködni, amelyek a gondozott gyermekkel foglalkoznak.

Az ellátandó célcsoport jellemzői

- Átmeneti jelleggel lakhatási krízishelyzetbe került családok
- Bántalmazott anyák és gyermekeik
- Volt állami gondozott gyermekes családok
- Terhesség miatt válsághelyzetbe került várandós anyák
- Fiatalkorú (16-18 éves) anyák
- Elemi csapás miatt otthontalanná vált családok
- Válás után otthontalanná vált szülő gyermekekkel

A családok átmeneti otthona a gyermekek átmeneti gondozásának egyik formája. A fogyatékos gyermek számára a sajátos szükségleteihez igazodó ellátást kell biztosítani.

A családok átmeneti otthonában folyó segítő munka lényege, hogy a szülő meg tudja tartani öngondoskodó képességét (ehhez a munkahely megtartása, illetve megszerzése elengedhetetlen).

A rászoruló családok kérelem útján kerülhetnek be az otthonba, a kérelmet egy beutaló team hagyja jóvá. A team tagjai a TKG igazgatója, a családgondozó, az otthon családgondozója, a pszichológus, védőnő, valamint az otthon szakmai vezetője.

A családok átmeneti otthonába való bekerülést jellemzően egy bizonytalan élethelyzet előzi meg. A beköltöző családnak időre van szüksége a megnyugváshoz.

Egyszülős családnál nagy hangsúlyt kell fektetni a másik szülővel való kapcsolattartásra. Az otthon látogatási szabálya elősegíti a gyermek rokoni, baráti kapcsolattartását. A közös ünnepekkor a gyermeknek lehetősége van látogatókat hívni, együtt ünnepelni.

A cél a szülőt képessé tenni az öngondoskodóvá válásra. Annak érdekében, hogy az átmeneti gondozás minél rövidebb ideig tartson, fontos meghatározni az érintettek tevékenységi körét, amit időkeretben helyeznek el.

A családgondozó a szülőnek a neveléssel kapcsolatban felmerülő nehézségeket okozó hiányosságaival a rendszeres megbeszélések alkalmával foglalkozik, megbeszéli a megoldási alternatívákat a gyermek érdekében, hogy egészséges személyiségfejlődése biztosítva legyen.

A kitűzött célok egyike mindenképpen az átmeneti gondozásból való kilépés lehetséges útjainak végiggondolása, a lehetőségek megtalálása, a legoptimálisabb kiválasztása, s a kiválasztott út megvalósítása.

A gyermekjóléti szolgálat biztosítja a család számára azokat a szolgáltatásokat, melyek a gondozási tervben rögzítésre kerültek, és a gondozás hatékonysága érdekében szükséges annak igénybe vétele, (lakáskeresés, támogatásokhoz való hozzájutás, mentális, pszichés ellátás, egészségügyi ellátás, nyári tábor, stb.)

A megállapodás tartalmazza a bekerülő család tagjainak adatait, a bekerülés okát, az időkeretet, a szülő által fizetendő személyi térítési díj havi összegét.

Hosszú viták és egyeztetések után 2009-ben a szakma javaslatára változott az 1997. évi XXXI. Törvény 45. § (1) bekezdésében a családoknak nyújtott ellátások területe a családok átmeneti otthonában. A gyermekek számára nyújtott teljes körű ellátást felváltotta a szükség szerinti ellátás fogalma.

Ez a változás könnyítette a családok átmeneti otthonainak működését, mert hangsúlyt fektetett a családi erőforrás felhasználására, és csak ott nyújt segítséget, ahol az elakadás ténye felmerül.

A várandós kismamákat szükség szerinti teljes körű ellátás illeti meg gyermekük megszületéséig. Fel kell mérni a család saját erőforrását, és ahhoz mérten nyújtani az ellátást gyermeknek, felnőttnek egyaránt, törekedve a család minél gyorsabb öngondoskodóvá válására.

A családok átmeneti otthonában lakó óvodás és kisiskolás korú gyermekek szülei optimális esetben munkával rendelkeznek, teljes család esetében legalább az egyik felnőtt. Az óvodás és kisiskolás gyermekek esetében az ellátás része a felügyeletük megoldása szülei akadályoztatása esetében, pl. kórház, vidéki ügyintézés.

A gyermek szükségleteit figyelembe véve a családok átmeneti otthona tanulási és játéklehetőséget nyújt biztonságos környezetben. A családok átmeneti otthonában a szolgáltatás részét képezik a szabadidő hasznos eltöltését nyújtó programok, kulturális rendezvények. A családok átmeneti otthona elsősorban a tárgyi feltételeket és a

gyermekeknek a napközbeni ellátásokhoz, a szükséges szolgáltatásokhoz való hozzáférését, a megfelelő szakemberhez való jutást biztosítja.

Az intézményben a házirend szabályait betartva kell élni, amely az együttélés alapvető szabályait tartalmazza. A szokásosnál is több figyelmet igényel az a család, ahol nagy kamasz gyermek (is) van. Bár a házirend egyértelműen szabályozza az intézményben elvárt viselkedési kereteket, a megállapodás pedig rögzíti az ellátást, a kamaszok, fiatalok általában nem tudják összeegyeztetni igényeiket a lehetőségeikkel. Fontos az életkoruknak megfelelő tanulási, képzési lehetőségek felkutatása, életkoruknak megfelelő szabadidős tevékenységek ajánlása, lehetőség szerinti finanszírozása az ész-szerúség határain belül.

A tárgyi feltételek a felnőttet is megilletik. Minden családot megillet a külön lakószoba (fürdő, WC, közös konyha, mosókonyha-használattal). A szobákban minden családnak külön hűtőszekrényt biztosít az intézmény. A zárható konyhabútor a konfliktusok elkerülését biztosítja.

A családgondozó feladata, hogy kiegészítse a felnőtt ellátását, meghagyva öngondoskodását, felelősségét saját maga és felnőtt társa ellátásában.

Ha a család nem rendelkezik saját ágyneművel, ruhaneművel, textíliával, edénnyel, ezeket a családok átmeneti otthona biztosítja számukra, amelyet leltárban vesznek át, kiköltözéskor az intézményi tárgyi eszközöket leltár szerint, lehetőleg hiánytalanul átadják.

A szülők feladata a gyermekekről való megfelelő fizikai, mentális gondoskodás, amelyben az intézmény és a szolgáltatók segítséget adnak.

A panaszjog érvényesítésének módjai, érdekvédelem

A közösségi élet zökkenőmentes biztosítása érdekében az intézmény szakmai vezetője havonta, illetve egyéni kezdeményezésre bármikor lakógyűlést hív össze, ami az ellátottak között felmerülő konfliktusok, problémák, ezen kívül a ház életével, működésével kapcsolatos ötletek, javaslatok megvitatásának fóruma. A fórumon minden család köteles legalább egy fővel részt venni.

Az ellátottak az intézménnyel szemben felmerülő panaszaikkal, problémáikkal az intézmény szakmai vezetőjéhez vagy a Területi Gondozási Központ vezetőjéhez fordulhatnak. Amennyiben az intézmény vezetője vagy a Területi Gondozási Központ vezetője a panasz kivizsgálásának eredményéről 15 napon belül nem küld értesítést, vagy a panaszt tevő a megtett intézkedéssel nem ért egyet, az intézmény fenntartójához (Pásztói Kistérség Többcélú Társulásának Tanácsa) vagy a gyermekjogi képviselőhöz (Popovics Edit), illetve az ellátott-jogi képviselőhöz (Galyasné Dósa Katalin) fordulhat.

A Gyvt. gyermekek jogairól szóló hatályos rendelkezései, valamint a gyermekjogi és az ellátott-jogi képviselő elérhetősége az intézmény információs tábláján megtekinthető.

A kiköltözést követően a hátrahagyott személyes tárgyakat nyolc napig őrizzük meg, majd ezt követően megsemmisítésre kerülnek. A személyes iratokat a területileg illetékes jegyzőnek továbbítjuk.

A kigondozás legideálisabb esetben a saját lakókörnyezetbe való visszatérés. Ez csak a család és a szolgáltatók (gyermekjóléti szolgálat, családok átmeneti otthona) szoros együttműködésével valósulhat meg sikeresen.

Az otthonban tartózkodó családok igen kevés jövedelemmel rendelkeznek, életvezetési problémákkal küszködnek. A szülők és a gyermekeik a kilátástalan helyzetükből adódóan

mentálisan sérültek.

Az otthon lakói a társadalom perifériájára szorult családokból áll, a szülők 95 % - ának volt rendőrségi ügye.

A beköltözéskor részletesen megbeszéljük a házirendet, az együttélés alapvető szabályait, ennek ellenére adódtak problémák, konfliktusok, amelyeket sikerült tisztáznunk. Az együttélés alkalmazkodást, odafigyelést, toleranciát igényel a családok tagjaitól. A dolgozók szakmai tudása, következetessége, hozzáállása ehhez a nehéz munkához nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az intézményben minél kevesebb konfliktus forduljon elő. A családok többségénél azt tapasztaljuk, hogy a fizikális ellátáson (étkeztetés, tisztán tartás, fürdetés stb.) kívül nem sokat törődnek gyermekeikkel. A szabadidő hasznos eltöltésére nagy gondot fordítunk, ösztönözzük a szülőket a gyermekeikkel való együtt játszásra, közös programokon való részvételre. Ebben nagy segítségünkre van a pszichológus. A hivatalos ügyeik intézésében a jogász sokat segít.

Megemlékezünk a lakók születés- és névnapjáról, az ünnepeket is megtartjuk, ami segíti a családon belüli közösség erősítését, és emellett a lakók közösséggé válását is az otthonban. Odafigyelnek egymásra, segítenek, ha szükség van rá. Bízunk benne, hogy ha kikerülnek az intézményből, ezeket a szokásokat, erkölcsi normát otthon önállóan is követik.

A családok többsége nem rendelkezik saját otthonnal. Az önálló életvitelhez szükséges minimális anyagi fedezettel sem rendelkeznek, ezért kevés az esély arra, hogy a társadalomba sikeresen beilleszkedjenek intézményi jogviszonyuk megszűnése után. Jövedelmük a gyeseből és családi pótlékból áll, a szülőknek más bevételi forrásuk nincs, munkahellyel (általános iskolai végzettségük van, szakmájuk nincs) a gyermekük vállalása előtt sem rendelkeztek.

Szakmai munkakörben foglalkoztatottak száma: 6 fő

BEOSZTÁS	VÉGZETTSÉG
szakmai vezető	szociális munkás
családgondozó 2 fő	1 fő óvodapedagógus 1 fő szociális munkás
szakgondozó, gondozó 3 fő	1 fő gyermek-és ifjúságvédelmi asszisztens 1 fő csecsemő-és gyermekgondozó
	1 fő szociális asszisztens, csecsemő- és gyermekgondozó
Pszichológiai tanácsadó heti 5 órában	pszichológus
Jogász heti 5 órában	jogász

Ellátottak száma nem és korcsoport szerint (2012.01.01.-2012.12.31.)

Fiú, lány	0 – 3 éves	3 fő
	4 – 5 éves	1 fő
összesen	6 – 13 éves	10 fő
		14 fő
ebből leány		5 fő
két éven belül visszakerült		9 fő
védelembe vett		2 fő

Ellátottak száma az elhelyezést kiváltó probléma típusa szerint

A szülők életvezetési problémái		14 fő
A szülők egészségi problémái		-
A gyermek egészségi problémái		-
A szülők szenvedélybetegsége miatt		1 fő
A gyermek szenvedélybetegsége miatt		-
A szülők lakhatási problémái miatt ebből:	krízishelyezés	3 fő
	hajléktalanná válás:	-
	elégtelen lakhatási körülmények:	14 fő
Bántalmazás (<u>fizikai</u> , <u>szexuális</u> , <u>lelki</u>)		13 fő
A szülő vagy gondviselő indokolt távolléte		-
Családi konfliktus		9 fő
A gyermek magatartási problémái		-
Egyéb		14 fő
Összesen		68 fő

AZ ÁTMENETI GONDOZÁSBÓL KIKERÜLT GYERMEKEK ADATAI (TÁRGYÉVBEN)

Csak ideiglenes gondozásban részesült		10 fő krízis
0 – 3 hónap		2 fő
4 – 6 hónap		9 fő
7-10 hónap		-
11-12 hónap		-
12 hónapnál több		-
Tárgyév folyamán az átmeneti gondozásból kikerültek száma (01-06-ig és 08-12-ig)		21 fő
Ebből (07-ből):	szüleikhez hazakerült	21 fő
	más hozzátartozóhoz került	-
	gyermekvédelmi szakellátásba került	-

A statisztikai adatokból kiderül, hogy az ellátást igénybe vevő családoknál a leggyakoribb okok:

- életvezetési problémák,
- elégtelen lakhatási körülmények,
- fizikai és lelki bántalmazás.

2012. december 31-én az intézményben tartózkodott 4 felnőtt és 8 gyermek. Védelembe vett gyermek: 2 fő

Jelenleg 5 felnőtt és 10 gyermek tartózkodik az otthonban. A legfiatalabb gyermek 5 hónapos a legidősebb 12 éves. Egy család várálistán van, több család volt érdeklődni, de még nem adta be a kérelmét.

2012. júniustól decemberig krízishelyzetben fogadtunk egy 16 hetes várandós kismamát, 7 szülőt és 10 gyermeket. A krízist kiváltó okok a családon belüli erőszak volt.

VII. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása:

A Nógrád Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 2012-ben, a gyámügyi igazgatásban teljes körű felügyeleti ellenőrzést tartott. Az ellenőrzés iratbekérés útján valósult meg.

A vizsgálat összegzése: a vizsgált ügyekben a gyámügyi ügyintézés megalapozott, törvényes és igen magas színvonalú. A bekért közel 30 ügyiratból 5 ügyiratban találtak apróbb hiányosságot. Jelzésükre ezen hiányosságok megszüntetésre kerültek.

A nyilvántartások formája, tartalma és kezelése megfelel a jogszabály által előírtaknak.

Gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság általi ellenőrzés 2012-ben nem volt.

VIII. Bűnmegelőzési feladatok

Rendőrség által a gyermekjóléti szolgálat felé intézett jelzések száma 2012 évben 5 esetben volt, melyben 6 gyermek/4 család volt érintett.

A beérkezett jelzések közötti szabálysértésről három esetben, családi konfliktusban érintett gyermekekről egy, bűncselekményről (kábitószerral való visszaélés) további egy esetben szóltak. (Az utóbbiban érintett gyermek jelenleg hatósági védelem alatt áll, az egyedülálló apa és a gyermeke együttműködik a szolgálattal.)

A településen szervezett bűnmegelőzési programok száma: 4

Program szervezője	Száma	Téma	Helyszín
Rendőrség	3	bűnmegelőzés	Általános Iskola osztályfőnöki óra keretében /6. osztályosok részére/; Mátrakeresztési Erdei Iskola
Rendőrség	1	Baleset- és bűnmegelőzés	Általános Iskola 3. osztályosok részére

IX. Civil szervezetek a feladatellátásban

1. A Katolikus Karitászi egyházi jogi személyiségű közcélú humanitárius szervezet, amely korra, nemre, felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül segíti a rászorulókat szociális, egészségügyi intézmények fenntartása és különböző segélyprogramok, akciók útján. A Karitászi egyszerre mozgalom és intézmény. Mozgalom, amelyben önkéntesek dolgoznak és intézmény, amely a Katolikus Egyház hivatalos segélyszervezeteként a munkához szükséges kereteket adja meg.

Egyházmegyei szinten központjuk Vác, helyi szinten működő csoportjuk a Pásztói Karitászi csoport.

Hetente egy alkalommal csütörtökönként 9.00-11.00-ig a Pásztó, Csillag tér 16. szám alatt található, Területi Gondozási Központ tagintézményeként működő Idősek Klubja, valamint Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálatnak is helyet adó épületben tartanak fogadó napot.

Tevékenységi területük a városban élő rászorulóknak életvitelének segítése. Leginkább abból, amit a magánszemélyek felajánlanak, ruházat, élelmiszer, bútor. Utóbbiból sajnos helyhiány miatt keveset tudnak fogadni, mert nincs raktározásra lehetőségük, pedig felajánlások vannak. Anyagi támogatásokból gyógyszereket váltanak ki, tűzifát vásárolnak és egyéb természetbeni juttatást nyújtanak. Megyei szinten létezik krízisprogram, ahol már helyi rászorulóknak is sikerült segíteni. Pénzbeli juttatást a legutolsó sorban adnak. Ennek oka az „anyagi szűkösségük”. Feltétele az alapos környezettanulmány, s a kiemelten támogatásra jelölt ajánlása.

Mivel egyházi, ezért tanácsadással, s lelki segítségnyújtással is foglalkoznak. Voltak olyanok, akik kimondottan ezért tértek be hozzájuk.

Külsős segítségük az évente kétszer érkező élelmiszer adomány. Az Európai Unió által finanszírozott EU Élelmiszersegély Programot a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal szervezi. Az országos program keretében az uniós forrásból előállított élelmiszereket az

MVH-val szerződött segélyszervezetek, így például a Katolikus Karitás közreműködésével juttatják el a magyarországi rászorulóknak részére.

A rászorulóknak részére történő eljuttatásban a helyi önkormányzat is részt vesz a Katolikus Karitás megkeresésére. Többek között az élelmiszert szállító kamion lerakodásához helyet keres, segítséget nyújt a rászorulóknak kiválasztásában, kiértékelésében, valamint kiosztási helyet biztosít önkormányzati tulajdonú ingatlanban.

2013-ban 214 egyedülálló, ill. családos rászorulókat tudták már élelmiszeradományban részesíteni.

2. A városban élő gyermekek programlehetőségeit színesíti a Kistérségi Közkincs Kerekasztal vezetői, Antalné Prezenszki Piroska és Bottyán Katalin által szervezett és vezetett „párhuzamos műhelyek” gyermekművészeti, alkotó és önismereti tábor, mely nagyrészt pályázati pénzből valósult meg.

A tábor alatt kirándulásokat, művészeti foglalkozásokat és egy budapesti hajóutat szerveztek a jelentkező 20 gyermek részére, akik számos élménnyel gazdagodtak az egy hét alatt.

3. Nők a Szebb Jövőért Egyesület 2012-ben 2. alkalommal rendezte meg gyermeknap alkalmából a „Guruló Derby” nevet viselő fantáziadús programot, mely óvodások, iskolások, felnőttek egyéni, családi és csoportos vetélkedője. Verseny és egyben jó szórakozás tele meglepetéssel és értékes nyereményekkel.

4. A Művelődési Központ ugyan nem civil szervezet, de a nyár alkalmával számos szórakoztató és kreatív elfoglaltságot szervez gyermekek számára, ahol szinte mindenki talál a saját igényeinek megfelelő elfoglaltságot.

Határozati javaslat:

Pásztó Város Önkormányzata megtárgyalta a 2012. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásának értékeléséről szóló előterjesztést, azt elfogadja és annak alapján az alábbi feladatokat határozza meg.

1. Meg kell vizsgálni egy olyan intézkedés lehetőségét, mely megtiltja és szankcionálja (akár védelembe vételre irányuló javaslattal is!) a felügyelet nélküli gyermekkorúak 22 órán túl történő szórakozóhelybeli, vagy akár utcai tartózkodását.

2. A Családok Átmeneti Otthonában lakó szülők lehetőség szerint kapjanak munkalehetőséget /közmunka/ 4 órában a gyes mellett. Jövedelmük emelkedésével több esélyük lenne az önálló életvitelhez, könnyebben válhatnának a társadalom hasznos tagjaivá.

3. A jelzőrendszer működésében erősíteni kell a rendőrséggel való kapcsolattartást, kérve, hogy a gyalogos járőrözés napi rendszerességgel történjen, kiemelten a parkok és játszótérek környékén.

Felelős: érintett intézmények, szervek vezetői

Határidő: folyamatosan, ill. értelemszerűen

4. E határozat hatályba lépésével egyidejűleg a 113/2012. /V.24./ számú határozat hatályát veszti.

Pásztó, 2013. április 19.

Bartus László
Intézményirányítási és
Szociális Osztály Vezetője

Odlerné Tiszovszki Mária
Területi Gondozási Központ
Vezetője

Határozati javaslat törvényes!

Dr. Tasi Borbála
címetes főjegyző